

FM: Vēsturiski augstākā graudaugu raža veicināja eksporta pieaugumu septembrī

Publicēts: 31.01.2018.

Par spīti pēdējā laikā izskanējušām ziņām par tirdzniecības aktivitāšu samazinājumu gan Eiropas Savienībā, gan pasaulē kopumā, būtisko preču eksporta kritumu uz Krieviju un atsevišķu pārtikas un energoresursu ilgstoši zemajām cenām pasaules tirgos, septembrī Latvijas preču eksporta vērtība pieauga par 23,1% mēneša griezumā un par 3,7% salīdzinājumā ar pērnā gada septembri.

Tādējādi šā gada deviņos mēnešos preču eksports bija par 2% lielāks nekā pagājušā gada attiecīgajā periodā. Tas apliecina, ka Latvijas eksportētāji šī brīža sarežģītos ārējās vides apstākļos spēj ne tikai noturēt savas pozīcijas ārējos tirgos, bet pat kāpināt eksporta apjomus. Jāatzīmē, ka mūsu tuvākajiem kaimiņiem, Lietuvai un Igaunijai, veicas ne tik sekmīgi. Preču eksporta pieaugums šā gada deviņos mēnešos tām ir negatīvs, attiecīgi 5,6% un 2,9%.

Šis gads ir zīmīgs ar to, ka šoruden tika nokulta vēsturiski augstākā graudu raža Latvijā. Tieši iespaidīgais graudaugu eksporta pieaugums (vairāk nekā divas reizes salīdzinājumā ar pērnā gada septembri) un eļļas augu sēkļu eksporta apjoma pieaugums (gandrīz četras reizes) bija galvenais virzītājspēks kopējam preču pieaugumam. Visticamāk ievērojami graudaugu eksporta pieauguma tempi būs vērojami arī pārējos šī gada rudens mēnešos.

Pateicoties graudaugu eksporta sniegumam, lauksaimniecības un pārtikas preču eksports kopumā bija par 27,1% lielāks nekā iepriekšējā gada septembrī. Pozitīvi, ka pirmo reizi kopš 2014. gada augusta eksporta pieaugums gada griezumā fiksēts piena pārstrādes produktiem par 6,2%. Piena produktu eksporta kāpumu nodrošināja eksporta pieaugums galvenokārt uz Eiropas Savienības valstīm, it īpaši uz Nīderlandi.

Savu ieguldījumu kopējā preču eksporta pieaugumā atstāja arī metālu un to izstrādājumu eksporta pieaugums par 17,3%. Septembrī tieši šai preču kategorijai bija fiksēts otrs lielākais eksporta pieaugums, ko galvenokārt nodrošināja dzelzs atkritumu un lūžņu, kā arī dzelzs un tērauda stieņu eksports.

Koka un koka izstrādājumu eksporta pieauguma tempi šogad kļuvuši lēnāki nekā gadu iepriekš, septembrī koksnes eksporta vērtībai samazinoties par 0,6%. Tomēr deviņos mēnešos koksnes eksporta pieaugums vēl arvien ir pozitīvs (+1,6%). Zīmīgi, ka citas ar kokrūpniecību saistītās kategorijas, tajā skaitā ar augstāku pievienoto vērtību, proti, mēbeļu ražošana, papīra un poligrāfijas izstrādājumi, šogad uzrāda atzinīgus pieauguma tempus. Tā mēbeļu eksports deviņos mēnešos pieauga par 8,3%, savukārt papīra izstrādājumu eksports pieauga par 15,3% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu. Pieauga arī optisko ierīču eksports par 42,6% gada griezumā un par 31,2% deviņos mēnešos kopā.

Jāatzīmē, ka šogad vērojama preču eksporta pakāpeniska diversifikācija, kopējā īpatsvarā pieaugot precēm ar augstu pievienoto vērtību.

Pēc noturīga importa kāpuma iepriekšējos mēnešos septembrī preču importa apjoms samazinājās par 5,8%. To galvenokārt noteica minerālproduktu, lauksaimniecības un pārtikas preču importa kritums. Tomēr deviņos mēnešos preču importa apjomi bija par 0,6% lielāki nekā pērnā gada attiecīgajā periodā.

Neskatoties uz to, ka Latvijas ekonomikas sentimentu indekss mēneša ietvaros svārstās, tā vērtība ir stabila un pārliecinoši pārsniedz 100 punktu robežu. Tikmēr 2015. gada pēdējā ceturkšņa ražotāju apsekojuma dati liecina, ka gada nogalē uzlabojies sagaidāmo eksporta pasūtījumu novērtējums, tādējādi liecinot par ārējā pieprasījuma uzlabošanu.

